

Koronavirüs Kayg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Koronavirüs Kayg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25077>

Özet

Koronavirüs Kayg?s? Ölçe?i (KAÖ), COVID-19 pandemisi s?ras?nda ortaya ç?kan spesifik kayg? semptomlar?n? ve fizyolojik tepkileri ölçmek amacıyla geli?tirilmis? bir araçtır. Bu ölçe?in Türkçe versiyonunun uyarlama ve psikometrik de?erlendirme çal??mas?, Koç ve Arslan (2021) taraf?ndan gerçekte?tirilmi?tir. Çal??ma, ölçe?in Türk kültürüne uygunlu?unu, tek faktörlü yap?s?n? ve klinik olarak anlaml? düzeyde güvenilirli?ini göstermi?tir. KAÖ, bireylerin koronavirüs ile ilgili haberlere veya dü?üncelere maruz kald?klar?nda ya?ad?klar? somatik ve bili?sel kayg? tepkilerini tespit etmede önemli bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Koronavirüs, COVID-19, Kayg?, Psikometrik de?erlendirme, Ölçek Uyarlamas?, Tek Faktör, Somatik Semptomlar.

Yazarlar

Hayri Koç, Cemal Arslan.

Amaç

Koronavirüs Kayg?s? Ölçe?i (KAÖ)'nin temel amacı, COVID-19 pandemisi ba?lam?nda bireylerin ya?ad??? i?levsiz kayg? tepkilerini h?zl? ve etkili bir ?ekilde ölçmektir. Orijinal ölçe?in Türkçe konu?an popülasyonda geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullan?labilmesi için psikometrik özelliklerinin belirlenmesi amaçlanm??tır.

Bu adaptasyon çal??mas?, klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara, pandeminin yaratt??? stres ve kayg?n?n yayg?nl???n? ve ?iddetini de?erlendirmede standartla?t?r?lm?? bir araç sunarak, ruh sa?l??? müdahalelerinin planlanmas?na katkıda bulunmay? hedeflemiştir.

Yap? (Konstrukt)

Koronavirüs Kayg?s? Ölçe?i, do?rudan koronavirüs (COVID-19) tehdidine odaklanan ve bu tehdit kar??s?nda ortaya ç?kan akut kayg? ve stres tepkilerini temsil eden semptomlar? ölçe?er. Yap?sal olarak ölçe?k, bili?sel ve somatik belirtilerin bir kombinasyonunu içerir.

Ölçekte yer alan maddeler, koronavirüs hakk?ndaki dü?üncelere, haberlere veya bilgiye maruz kalmaya ba?l? olarak ortaya ç?kan ba? dönmesi, uyku sorunlar?, i?tah kayb?, mide bulant?s? ve donma/felç olma hissi gibi spesifik fiziksel ve davran??sal tepkileri sorgulamaktadır. Bu semptomlar, bireyin günlük ya?am?n? olumsuz etkileyen i?levsiz kayg?y? yans?tmaktadır.

Geçerlik

KAÖ Türkçe versiyonunun yap?sal ve ölçüt geçerlili?i çe?itli analizlerle incelenmi?tir. Benzerlik geçerlili?i (Convergent Validity) için kullan?lan Tükenmi?lik Ölçe?i ile KAÖ aras?nda anlaml? pozitif bir ili?ki ($r = 0.39, p < 0.01$) bulunmu?tur. Bu bulgu, koronavirüs kayg?sa? düzeyleri yüksek olan bireylerin ayn? zamanda tükenmi?lik ya?ama e?iliminde oldu?unu göstermektedir.

Ay?rt edici geçerlili?i (Discriminant Validity) de?erlendirmek amac?yla kullan?lan K?sa Psikolojik Sa?laml?k Ölçe?i ile KAÖ aras?nda ise anlaml? negatif bir ili?ki ($r = -0.23, p < 0.01$) tespit edilmi?tir. Bu ili?ki, ölçe?in ölçtü?ü kayg? yap?sa?n?n, psikolojik sa?laml?k gibi z?t bir yap?yla beklenildi?i yönde ili?kilenerek yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde ay?rt etti?ini kan?tlamaktadır.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik düzeyi, iç tutarlıl?k katsay?sa? (Internal Consistency Coefficient) hesaplanarak de?erlendirilmi?tir. Yap?lan analizler sonucunda, KAÖ Türkçe versiyonunun iç tutarlıl?k katsay?sa? (Cronbach's Alpha) 0.81 olarak belirlenmi?tir.

Genellikle psikometrik çal??malarda 0.70 ve üzeri Cronbach's Alpha de?erleri ölçe?in kabul edilebilir düzeyde güvenilir oldu?unu gösterirken, 0.81 de?eri KAÖ'nün yüksek düzeyde iç tutarlıl??a sahip oldu?unu ve maddelerin tutarlı bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü kan?tlamaktadır. Bu sonuç, ölçe?in klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda güvenle kullan?labilece?ini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal geçerlili?ini test etmek amac?yla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) gerçekte?tirilmi?tir. Orijinal ölçek yap?sa?n? koruyan tek faktörlü modelin test edilmesi sonucunda elde edilen uyum indeksleri, modelin mükemmel bir uyum sergiledi?ini göstermi?tir.

DFA bulgular? ?unlardır: Ki-kare serbestlik derecesi oran? (χ^2 / df) = 0.99; Kar??la?t?rma? Uyum ?ndeksi (CFI) = 1.00; Standartla?t?r?lm?? Kök Ortalama Kare Kal?nt? (SRMR) = 0.006; Kök Ortalama Kare Hata Yakla??m? (RMSEA) = 0.00. Bu de?erler (özellikle χ^2 / df oran?n?n 3'ün alt?nda, CFI'n?n 0.95'in üzerinde ve RMSEA ile SRMR'nin 0.08'in alt?nda olmas?), tek faktörlü modelin veriyle mükemmel bir uyum içinde oldu?unu kesinle?tirmektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: 5 maddeden olu?an, tek boyutlu, kendini de?erlendirme ölçe?i.

Mevcut Diller: Türkçe (Orijinal: İngilizce).

Popülasyon Grubu: Genel yetişkin popülasyon.

Yaş Grubu: Yetişkinler.

Popülasyon Detayları: COVID-19 pandemisi döneminde kaygı düzeylerini ölçmek amacıyla kullanılmaktadır.

Test Metodolojisi: KAÖ, bireylerin son iki hafta içinde yaşadıkları semptomların sıklığını değerlendirilen 5'li Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullanır. Ölçek, yüksek kaygı düzeylerini hızlıca taramak için uygundur.

Derecelendirme:

- 0 - Hiç
- 1 - Nadir, bir veya iki günden az
- 2 - Birkaç gün
- 3 - Yedi günden fazla
- 4 - Son iki hafta içinde hemen hemen her gün

Anahtar Kelimeler

Doğrulama Faktör Analizi, Güvenirlilik, Geçerlik, Psikolojik Sağlık, Tükenmişlik, COVID-19 Kaygısı.

Yazarların İletişim Bilgileri

Sorumlu Yazar: Hayri KOÇ

Yazar ORCID Tanımlama: Saılanan kaynakta mevcut değildir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresi: hayri5067@gmail.com

Yazma Adresi: Saılanan kaynakta mevcut değildir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Şinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı için orijinal yazarlarla iletişime geçilmesi önerilir.

Test Yılı: 2021 (Türkçe Adaptasyon Yayımlı).

Referanslar

Koç, H. & Arslan, C. (2021). Adaptation and Psychometric Evaluation of the Turkish Version of the Coronavirus Anxiety Scale. Journal of Cognitive Behaviour Psychotherapy Research, Advance online publication.

DOI: <https://doi.org/10.5455/JCBPR.16563>

Makalenin ResearchGate bağlantısı: [researchgate.net](https://www.researchgate.net)

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [koronavirüs-kaygisi-olcegi-toad.pdf](https://www.researchgate.net/publication/354551656/Koronavirüs-Kaygisi-ölçeği-toad.pdf)

Koronavirüs Kayg?s? Ölçe?i Maddeleri

Koronavirüs ile ilgili haberleri okudu?umda ya da dinledi?imde ba??m döndü, sersemlemi? veya bayg?n hissettim.

Koronavirüs hakkında dü?ündü?üm için uykuya dalma veya uykuda kalma konusunda sorun ya?ad?m.

Koronavirüs hakkında dü?ündü?ümde ya da bilgiye maruz kald???mda felç olmu? veya donmu? gibi hissettim.

Koronavirüs hakkında dü?ündü?ümde ya da bilgiye maruz kald???mda yemek yemeye ilgimi kaybettim.

Koronavirüs hakkında dü?ündü?ümde ya da bilgiye maruz kald???mda mide bulant?s? hissettim veya mide problemleri ya?ad?m.